RASSENKEUZE BEGINT MET **RESISTENTIE**

De nieuwe rassenlijst voor suikerbieten geeft een ruime keuze aan rassen in de drie resistentiecategorieën. In elke categorie zijn er dit jaar weer enkele nieuwe rassen. Opvallend bij de rhizoctoniarassen is dat er nu te kiezen valt voor of een hoger resistentieniveau of een hogere opbrengst.

Foto 1. Symptomen die kunnen duiden op een aantasting door bietencysteaaltjes: pleksgewijs optreden van Mg-gebreksverschijnselen (links) en slapende bieten (rechts).

Voor het merendeel van de percelen volstaat alleen de standaard rhizomanieresistentie niet meer. Extra resistentie tegen bietencysteaaltjes, rhizoctonia of tegen beide zijn meestal ook nodig. Bovendien worden telers steeds vaker geconfronteerd met nieuwe varianten van het rhizomanievirus die de oorspronkelijke resistentie doorbreken. In die gevallen is een aanvullende rhizomanieresistentie (*Rz*2) nodig.

Verschil in rhizoctonia-resistentie

De benodigde resistentie hangt af van de situatie op het bietenperceel. De eerste vraag is of er risico op rhizoctoniarot is. Als dat eerder op het perceel voorkwam of de voorvrucht was maïs, gladiolen, lelies of enkele vollegrondsgroenten en in de regio komt rhizoctonia voor, dan kan een teler beter kiezen voor een rhizoctoniaresistent ras. Het resistentieniveau van de rassen verschilt. Dit is aangegeven met de ziekte-index op een schaal van 0-7 (gezond – helemaal rot). Bij de resistente rassen varieert dit tussen 2,7 en 3,3 terwijl de vatbare rassen een 3,6 krijgen. Verwacht een teler een zware aantasting, dan kan hij beter kiezen voor het ras met de laagste ziekte-index. Maar ook dan geldt dat de resistentie niet volledig is: ook bij resistente rassen kan rot optreden. Verwacht een teler naast rhizoctonia ook bietencysteaaltjes, dan kan hij kiezen voor een drievoudig resistent ras. Op percelen

Foto 2. Rhizomaniesymptomen: blinkers (herkenbaar zijn aan de steile bladstand en de lichte kleur), rechts baardvorming en donkergekleurde vaatbundels in aangetaste bieten. Als deze symptomen in de voorgaande bietenteelt veel voorkwamen dan is een aanvullende rhizomanieresistentie nodig.

met bietencysteaaltjes laten deze rassen duidelijk hogere opbrengsten zien dan de overige rhizoctoniarassen. Deze cijfers zijn nu ook te vinden in de Aanbevelende Rassenlijst.

Bij twijfel voor bietencysteaaltjesresistentie kiezen

Is er geen risico voor rhizoctonia, dan is de keuze: wel of geen bietencysteaaltjesresistentie. Rassen met deze partiële resistentie blijven in opbrengst nauwelijks achter bij de rassen in het rhizomaniesegment. Zij zijn echter wel duurder. Weet een teler zeker dat er geen bietencysteaaltjes (witte of gele) aanwezig zijn op het perceel, dan kan hij kiezen voor een rhizomanieras. Bij twijfel over de aanwezigheid ervan is het beter te kiezen voor een bietencysteaaltjesresistent ras. Sinds dit jaar is de opbrengst van deze rassen op percelen zonder bietencysteaaltjes vermeld in een extra kolom van de rassenlijst. En als er een bietencysteaaltjesbesmetting is vastgesteld (via grondmonsters of door waarnemingen in het gewas dat eerder op dit perceel stond; zie foto 1) dan is het advies een resistent ras te kiezen.

Rhizomanievarianten doorbreken resistentie

De oorspronkelijke resistentie tegen het rhizomanievirus is niet toereikend als er nieuwe resistentiedoorbrekende varianten voorkomen. Wanneer op het bedrijfskavel meer dan 2-5% van de bietenplanten rhizomaniesymptomen had (zie foto 2) of als deze in plekken of stroken voorkwamen, dan is een aanvullende rhizomanieresistentie nodig. Of een ras deze heeft, staat vermeld in de laatste kolom van de rassenlijst. In alle drie de categorieën zijn er rassen die deze resistentie bezitten.

Geen rasadvies voor bladschimmels

Regelmatig vragen telers of rassen verschillen in gevoeligheid voor bladschimmels. Zij zien soms het ene ras met meer of minder aantasting dan een ander ras. Op basis van dergelijke waarnemingen is echter nog geen algemeen geldende voorspelling over de bladschimmelgevoeligheid te geven. In de rassenproeven blijkt dat de rasgevoeligheid voor een aantasting per jaar of zelfs per locatie kan verschillen. Bovendien verschilt de gevoeligheid per bladschimmel (stemphylium, cercospora, roest, ramularia of meeldauw). Geen enkel ras is geheel ongevoelig voor bladschimmels. Dus goed waarnemen in het gewas en een tijdige bespuiting bij de eerste aantasting is altijd nodig.

Stijgend financieel rendement

Doordat kwekers bijna elk jaar nieuwe rassen aanbieden met een hogere financiële opbrengst, krijgt een teler nauwelijks kans om aan een ras te wennen: de leeftijd van de meeste rassen is slechts gering. Door steeds te kiezen voor het ras met de hoogste opbrengst, zal gemiddeld het financiële rendement met 1,5% per jaar toenemen. Een hoog suikergehalte en weinig tarra dragen bij aan de duurzaamheid van de teelt, doordat het de transport- en verwerkingskosten verlaagt. Andere eigenschappen zijn alleen in bijzondere situaties bij de raskeuze van belang. Kies dus altijd eerst voor de juiste resistentie en de financiële opbrengst!

Noud van Swaaij